

Za koho nás Bůh má

j+5 10. 11. 2024

"Pamatuj, že jsi můj služebník. Já jsem tě utvořil a u mne nebudeš zapomenut. Zaženu tvou nevěru jak mračno a jako oblak tvé hříchů. Navrať se ke mně, já tě vykoupím."

Mk 8,27-38: Ježíš se svými učedníky vyšel do vesnic u Cesareje Filipovy. Cestou se učedníků ptal: „Za koho mě lidé pokládají?“ Řekli mu: „Za Jana Křtitele, jiní za Eliáše a někteří za jednoho z proroků.“ Zeptal se jich: „A za koho mne pokládáte vy?“ Petr mu odpověděl: „Ty jsi Mesiáš.“ I přikázal jim, aby nikomu o něm neříkali. A začal je učit, že Syn člověka musí mnoho trpět, být zavržen od starších, velekněží a zákoníků, být zabit a po třech dnech vstát. A mluvil o tom otevřeně. Petr si ho vzal stranou a začal ho kárat. On se však obrátil, podíval se na učedníky a pokáral Petra: „Jdi mi z cesty, satane!; tvé smýšlení není z Boha, ale z člověka!“ Zavolal k sobě zástup s učedníky a řekl jim: „Kdo chce jít se mnou, zapře sám sebe, vezme svůj kříž a následuje mne. Neboť kdo by chtěl zachránit svůj život, ten o něj přijde; kdo však přijde o život pro mne a pro evangelium, zachrání jej. Co prospěje člověku, získá-li celý svět, ale ztratí svůj život? Zač by mohl člověk získat zpět svůj život? Kdo se stydí za mne a za má slova v tomto zpronevěřilém a hříšném pokolení, za toho se bude stydět i Syn člověka, až přijde v slávě svého Otce se svatými anděly.“

Mt 11,27-29: Všechno je mi dáno od Otce; a nikdo nezná Syna než Otec, ani Otec nezná nikdo než Syn - a ten, komu by to Syn chtěl zjevit. Pojďte ke mně všichni, kdo se namáháte a jste obtíženi břemeny, a já vám dám odpočinout. Vezměte na sebe mé jho a učte se ode mne, neboť jsem tichý a pokorného srdce: a naleznete odpočinutí svým duším.

Řekněte mi, co si o mně kdo myslí, pravil jednoho dne učedníkům Ježíš. Co si o vás kdo myslí, od toho se musíte do jisté míry oprostít (protože není člověk ten, aby se líbil lidem všem). Ale zároveň se to úplně pomínout nedá. Vždyť Ježíš přišel kvůli tomu, aby lidem přiblížil Boží kralování – a tak o tom s nimi mluvil, učil, přel se s odpůrci, uzdravoval a teď se ptá, co na to ti všichni říkají: přijímají to, co jim nese, nebo ne? Co o něm míní?

Názorů asi bylo mnoho a některé z nich teď učedníci zmínili: „Lidi tě přirovnávají k prorokům, třeba k Eliášovi nebo k Janu Křtiteli.“ To není špatná společnost. Proroci ovlivňovali svou dobu: nenechali se jen pasivně vláčet událostmi, ale snažili se do nich přinášet pohled, jak by to tady na zemi chtěl Bůh (právě proto byli nazýváni proroky). V určitém okamžiku byl každý z nich docela populární, aspoň na chvíli, a zažili i samotu a zklamání (o opravdových kvalitách člověka popularita mnoho nevypráví, víc se pozná při prohře). A mívali potíže s vrchností: ty má leckdo, ale prorokům se to stávalo, protože do společnosti a do politiky vnášeli pohled, jak by to tady na zemi chtěl Bůh, a s tím se u mocných snadno naráží.

Proroci byli něco jako majáky. V nepřehledné minulosti, v níž je svízelné se vyznat, vám dodnes poslouží jako záchytné body nebo jako ukazatele, díky kterým je zřetelnější, co je důležité: protože kdo kdy vyhrál nebo vládl, to se dá v učebnicích dohledat, ale důležitější je, nakolik lidé byli nebo budou vnímaví pro Boží milosrdenství. A právě tomu proroci věnovali pozornost.

Eliáš, Křtitel i ostatní proroci však už patří minulosti. O to snáz a o to bezpečněji se k nim teď lidi hlásí. Vážíme si jich, ale na jejich odkaz už zvolna sedá prach a velká překvapení od nich nezejdou.

A co si o mně myslíte vy? ptal se Ježíš dál. Petr i za ostatní žáky odpověděl: „Ty jsi Mesiáš.“ Tato odpověď míří jinam než ta o prorocích. Víra přece nežije jen minulostí a včerejší věrností, ale i tím, co bude. Oni i proroci mluvili o budoucnosti, ovšem ne tak, že by předpovídali výsledek voleb nebo jaké bude léto: proroci ujišťovali, že budoucnost je v Božích rukou a že z těch lidských se vymkne.

Petr Ježíše označil za Mesiáše. To je postava, která patří právě k té budoucnosti, jež se vymkne z lidských rukou a zůstane v dobrých rukou Božích. Ty jsi naděje budoucích časů. Jaká ta Boží budoucnost bude, to jaksí neumíme vyjádřit, protože jsme to nezažili a neviděli, a tak tomu pracovně říkáme třeba Boží kralovství, hostina, báječnejší bál,

milost nebo věčný život. A ty jsi ten, kdo nám to přináší, řekl i za ostatní žáky Šimon Petr.

Na tomto vyznání stojí křesťanská církev: že se můžeme spolehnout na Boží naději a že to, co k ní patří, najdeme u Ježíše. Jenomže tím to vyznání nekončí. Ježíš vzápětí o té naší naději začal mluvit jaksi nesrozumitelně. Nejdřív učedníkům zakázal, aby o něm říkali, že je dárce spásy. Snad proto, že se napřed musí ujasnit, co se tou spásou vlastně myslí, a aby si ji někdo nepředstavoval jen jako vítězství ve válce nebo ve volbách nebo v závodech, kdo toho víc vydělá a utratí a sní, nebo podobně bláhově. I jeho nejbližší musejí napřed porozumět, že ten slíbený dar života a Boží hostiny a spásy úzce souvisí s jeho smrtí. Že bez ní to nepůjde.

To Petra a ostatní žáky moc nenadchlo. Na hostinu se přece zvou přátelé a odměna se dává těm, kdo si ji něčím vysloužili – není zvykem, aby se dovnitř vpouštěli nezvaní hosté a aby se odměňovali nezasloužilí, a už vůbec ne, aby se Bůh sám nechal potupit a dobrovolně trpěl a aby místo lidí sám odsloužil tresty, které nám lidem vyměřila smrt. Učedníci z toho byli rozpačití a Petr to pak řekl i nahlas. Určitě to myslíš dobře, Mistře, ale víš přece, jaká je teď doba a a že se do ní ta tvá akce nehodí! „To, co říkáš, to rozhodně nemáš od Boha,“ řekl na to Ježíš, „to spíš od ďábla. S tím jdi z cesty!“

Spasení pojaté jako právo silnějšího je vábnička z horoucích pekel, jež se leckde ujala a měla se čile k světu. V jejím duchu v Evropě vzplály hranice s kacíři a neznabohy. Nevzpomíná se na to dobře. V pozdějších staletích se lidi přestali odvolávat na Boha a začalo se mučit a válčit a lámat charaktery ve jménu člověka a národa a všelijakých ideálů a blahobytu... S tímhle mi jdi k šípku, satane, řekl Ježíš.

Začalo to otázkou, za koho Ježíše považujeme. Otočme ji: a za koho považuje Bůh nás? Podle toho, co Ježíš dělal a říkal, nás má za pozvané na velkolepou hostinu. Jestli na ni chcete, to je na vás, ale pozvání je adresováno i vám a vstupné už za vás někdo zaplatil.

Kdo o to pozvání stojí, ať popadne svůj životní kříž a následuje Ježíše po cestě, po níž jdeme coby Boží děti. Kdo by chtěl pro sebe urvat něco víc na úkor Boží a na úkor jiných Božích dětí, moc toho nevyhraje, naznačil Ježíš (s něčím takovým se klidte z cesty, satani). Zato kdo svůj život dá do služeb Bohu, jenž je v našem světě přítomen v lásce, v milosrdenství a v pravdě, ten vyhraje něco, co jaksi neumíme popsat, co však stojí zato (Boží království tomu pracovně říkáme).

Co tomu říkají lidi? ptal se na Ježíš. Říkají toho hodně. Například že něčeho takového lidi nejsou hodni – to povídají farizeové a mají pravdu, ale o tom ta Boží milost právě je. Anebo že je jiná doba a ta tomu nepřeje – to zase říkáváme my a taky máme pravdu, ale tušíme, že lepší to asi nebude a ani za proroků to snadnější nebylo, a čekat na lepší dobu je trochu marnost. Anebo že jediný, na koho se jakž takž můžu spolehnout, jsem já – tak to říkal Petr a mínil to upřímně, ale nedopadlo to, však víte, a po jeho vzoru to opakuje leckdo další, ale spasení z toho nekouká.

Za koho Ježíše lidi mají, to je teď trochu i na nás. V jeho příběhu jsme dostali klíč, kterým se otevírá branka ke smyslu a kráse života a k tomu, za koho nás má Bůh. Tak neváhejte vstoupit.

požehnání

"Pamatuj, že jsi můj služebník. Já jsem tě utvořil a u mne nebudeš zapomenut. Zaplaším tvou nevěru jak mračno a jako oblak tvé hříchy. Navrať se ke mně, já tě vykoupím."

Proto se nebojte: Bůh sám je s vámi, aby zachoval vaše tělo, duši i ducha - a jeho milosrdenství je věčné.